

Concept Leerdoelenkaart mondeling luisteren 10-14

	Groep 5 & 6	Groep 7 & 8 (niveau 1F)	Tussendoelen vmbo	Niveau 2F	Tussendoelen havo/vwo	Niveau 3F
Taak: waar wil/moet ik naar luisteren?						
Kenmerken van de tekst	Ik luister naar teksten met eenvoudige en herkenbare structuur; er zijn meer expliciete verbanden en verwijzingen. Ik luister naar teksten met een hogere informatiedichtheid met veel voorbeelden.	Ik luister naar eenvoudige teksten in een bekende, maar minder nabije context (bijv. Jeugdjournaal, SchoolTV) over alledaagse, concrete onderwerpen. Ik luister naar teksten die 5-10 minuten duren. Ik luister naar teksten met een complexere maar herkenbare structuur. Ik luister naar teksten waarin de informatie herkenbaar is geordend, met een duidelijk gebruik van verwijzen en verbindingswoorden. Ik luister naar teksten waarin de informatie wordt herhaald met parafrases en waarin niet te veel (nieuwe) informatie tegelijk wordt gegeven.	Ik luister naar eenvoudige teksten in een minder bekende context, over alledaagse onderwerpen. Ik luister naar fragmenten die 10-15 minuten duren.	Ik luister naar teksten over onderwerpen van maatschappelijke aard die verder van mijn belevingswereld af staan (bijv. het Journaal). Ik luister naar teksten die maximaal 20 minuten duren, waarbij ik tussendoor vragen kan stellen. Ik luister naar teksten met een heldere structuur, waarin verbanden en denkstappen duidelijk worden aangegeven. Ik luister naar fragmenten met een lage informatiedichtheid.	Idem.	Ik luister naar een variatie aan teksten over alledaagse, opleidingsgebonden en maatschappelijke onderwerpen. Ik luister naar teksten die soms langer zijn dan 30 minuten, ook als er geen interactie mogelijk is. Ik luister naar teksten waarin verbanden niet altijd expliciet worden aangegeven. Ik luister naar teksten waarin minder vaak voorkomende verbindingswoorden voorkomen. Ik luister naar teksten met een hoge informatiedichtheid.
Luisteren naar instructies	Ik volg een langere/meervoudige instructie op over opgaven bij de leerstof.	Ik haal voldoende feitelijke informatie uit een instructie of aanwijzing om de taak of handeling te kunnen uitvoeren.	Idem	Ik begrijp uitleg en instructie over dagelijkse werkzaamheden.	Idem	Ik begrijp uitleg en instructies over concrete en abstracte onderwerpen.
Luisteren als lid van een live publiek	Ik begrijp informatie over een actueel onderwerp. Ik begrijp een kort betoog van leerkracht of medeleerling.	Ik begrijp de hoofdlijn van korte informatieve, instructieve en betogende teksten met een duidelijke structuur en voldoende herhaling. Ik begrijp een eenvoudig voorgelezen of verteld verhaal.	Ik begrijp een voorgelezen of verteld verhaal.	Ik begrijp een helder gestructureerde voordracht, toespraak of les over een vertrouwd onderwerp. Ik begrijp de hoofdpunten van (nieuws)berichten, documentaires, reclameboodschappen en discussieprogramma's over vertrouwde onderwerpen.	Idem	Ik begrijp in een langer(e) uiteenzetting, beschouwing of betoog de hoofdpunten en onderbouwingen, ook als het onderwerp onbekend of abstract is.
Luisteren naar radio en televisie en gesproken tekst op internet	Ik begrijp eenvoudige berichten op radio/tv/internet als het onderwerp en de context bekend zijn.	Ik begrijp de hoofdpunten van korte en duidelijke berichten op radio/tv/internet als onderwerp en context bekend zijn. Ik haal concrete informatie uit korte berichten, zoals bijvoorbeeld over openingstijden, adres en telefoonnummer.	Idem	Ik volg films en televisieseries die voor mijn leeftijd zijn.	Idem	Ik begrijp de meeste gesproken fragmenten in radio en televisieprogramma's en ander uitgezonden of opgenomen geluidsmateriaal.
Hoe goed voer ik de luistertaak uit?						
Begrijpen	Ik maak kennis met verschillende doelen van teksten. Ik herken hoofdzaken in een tekst. Ik maak kennis met tekststructuren. Ik maak kennis met selectief luisteren om gericht informatie te achterhalen. Ik maak kennis met kritisch luisteren.	Ik herken verschillende spreekdoelen. Ik stem de manier waarop Ik luister af op het doel van de tekst (globaal/precies, selectief, gericht). Ik haal de hoofdzaken uit de tekst. Ik haal via selectie belangrijke informatie uit de tekst. Ik signaleer wanneer ik iets niet goed begrijp.	Ik onderscheid verschillende soorten teksten (verhalende, informatieve, instructieve en betogende). Ik benoem het onderwerp van een tekst. Ik noem een aantal deelonderwerpen. Ik herken verbanden, zoals opsommingen, tijdvolgorde, tegenstelling en oorzaakgevolg.	Ik geef de hoofdgedachte van de tekst weer. Ik maak onderscheid tussen hoofd en bijzaken. Ik begrijp noodzakelijke details. Ik leg relaties tussen delen van de tekst. Ik orden informatie (bijv. op basis van verbindingswoorden) voor een beter begrip. Ik leid de betekenis van onbekende woorden af uit de vorm, woordsoort, samenstelling of context. Ik herken beeldspraak en ironie. Ik leg een relatie tussen tekst en beeld.	Ik herken standpunten en argumenten. Ik herken figuurlijk taalgebruik.	Ik maak onderscheid tussen meningen en feiten. Ik maak onderscheid tussen standpunt en argument.

	Groep 5 & 6	Groep 7 & 8 (niveau 1F)	Tussendoelen vmbo	Niveau 2F	Tussendoelen havo/vwo	Niveau 3F
Interpreteren	Ik verbind eigen kennis en ervaring over het onderwerp met de tekst. Ik bedenk op basis van de tekstsoort hoe ik de informatie uit de tekst moet opvatten. Ik leer verschillende meningen herkennen.	Ik interpreteer informatie en meningen uit teksten die dicht bij mijn belevingswereld staan. Ik leg relaties tussen het luisterfragment en mijn ervaring. Ik verklaar de gedachte achter een mening.	Ik interpreteer informatie en meningen die expliciet genoemd zijn. Ik verwoord de bedoeling van de spreker als die expliciet genoemd is.	Ik interpreteer feiten en meningen. Ik verwoord de bedoeling van de spreker(s) of het doel van de makers van een programma.	Ik interpreteer informatie en meningen uit teksten over diverse onderwerpen. Ik verwoord de bedoeling van de spreker(s) kernachtig. Ik interpreteer verbale en non-verbale signalen.	Ik vergelijk het fragment met inhoud uit andere fragmenten. Ik vergelijk delen van fragmenten met elkaar. Ik trek conclusies naar aanleiding van een (deel van het) fragment. Ik trek conclusies over intenties, opvattingen, gevoelens, stemming en toon van de spreker(s). Ik verwoord de bedoeling van de spreker(s) en ook de verbale en non-verbale middelen die gebruikt zijn om dit doel te bereiken.
Evalueren	Ik leer mijn mening onderbouwen met argumenten.	Ik geef mijn mening over een tekst uit een televisie- of radioprogramma.	Ik herken soorten informatiebronnen, zoals nieuwsberichten, reclameboodschappen en discussieprogramma's.	Ik verwoord een oordeel over een fragment (deel) van een televisie of radioprogramma en kan dit toelichten.	Ik beoordeel de bruikbaarheid en betrouwbaarheid van informatiebronnen.	Ik geef een oordeel over de waarde en de betrouwbaarheid van de gegeven informatie voor mijzelf en voor anderen. Ik beoordeel de argumentatie in een betogende tekst op aanvaardbaarheid.
Samenvatten	Ik leer aantekeningen maken. Ik stel mijzelf vragen over wat belangrijk is in de tekst.	Ik maak aantekeningen van de hoofdgedachten in de tekst. Ik geef de informatie gestructureerd weer voor mijzelf.	Ik benoem de belangrijkste informatie-elementen uit wat ik hoor en wat ik zie.	Ik vat een eenvoudige tekst beknopt samen voor mijzelf.	Ik vat een tekst beknopt samen. Ik maak een schematische samenvatting van de belangrijkste informatie-elementen (ook visuele).	Ik vat een tekst samen voor mijzelf en voor anderen.